

7. BOEKBESPREKING "LERCHEN & SCHWALBEN" EN "STELZEN, PIEPER & WÜRGER"

Bub, H. & Herroelen, P. 1981. Kennzeichen und Mauser europäischer Singvogel. Deel 1: Lerchen und Schwalben (122 p).

Bub, H. 1981. Deel 2: Stelzen, Pieper und Würger (169 p).
 Neue Brehm-Bücherei 540 en 545, Ziemsen, Wittenberg.
 Prijs resp. DDR Mark 13,20 en 17,30.

In de serie "Abhandlungen für Vogelfang und Vogelberingung" van de Neue Brehm-Bücherei wordt momenteel gewerkt aan een reeks deeltjes over kenmerken en rui van Europese zangvogels. Inmiddels zijn deel 1, over leeuweriken en zwaluwen en deel 2 over kwikstaarten, piepers en klauwieren verschenen.

In het eerste deel is een inleiding opgenomen over die onderwerpen die de basis vormen voor herkenning en rui: geografische variatie, soort- en ondersoortherkenning, maten, gewicht, broedbiologie, rui, geslacht en leeftijd. Deze onderwerpen vormen eveneens het schema aan de hand waarvan in beide boekjes de soorten afzonderlijk worden behandeld. Elke soortbehandeling wordt afgesloten met verwijzingen naar literatuur en andere bronnen. Ook worden waar nodig de hiaten in de kennis samengevat. In beide deeltjes is een groot aantal illustratieve zwart-wit foto's (vooral van balgen), tekeningen en figuren opgenomen.

Jammer is, dat de veelheid aan gegevens niet altijd op een overzichtelijke wijze gepresenteerd is. Ook ontbreken vaak enkele van de voor een goed inzicht nodige gegevens als gemiddelde, spreiding of aantallen en is bijvoorbeeld niet altijd duidelijk hoe bepaalde maten genomen zijn (levende vogel,

of balg, al dan niet gestrekte vleugel). Afgezien van de vraag of de ondersoortherkenning in deze serie niet te ver doorgevoerd wordt, kan men zich afvragen of aan de ondersoortherkenning van een enkele vogel in de hand niet te veel waarde gehecht wordt: (1) het gaat vaak om geleidelijke overgangen, waardoor niet altijd met zekerheid de ondersoort van een enkel individu bepaald kan worden; (2) individuele variatie (waarin in beide boekjes weinig aandacht besteed wordt) kan het beeld vertroebelen; (3) ondersoorten van buiten Europa die als min of meer regelmatige of zeldzame verschijning te verwachten zijn, worden slechts beknopt of niet behandeld. Voorzichtigheid bij het gebruik van dit boekje voor ondersoortbepaling is dus geboden.

Samenvattend kan echter gesteld worden dat, zeker voor die ringers die op de hoogte zijn van problemen die bij biometrie, rui en (onder)soortherkenning een rol spelen, beide werkjes een uitstekende bron van informatie zijn. Maar ook hiermee minder ervaren ringers zullen veel wetenswaardigheden in de boekjes vinden. Opgemerkt moet nog worden dat in beide boekjes géén determinatietabellen zijn opgenomen.

Joke E. Winkelman